

มุขศิลป์

มหกรรมสันติวิธี Festival on Non Violence

นำสันติสู่ชุมชน 14- 16 พฤศจิกายน 2548

ปัตตานี

ศิลปะเพื่อสันติสุข ศิลปกรรมเพื่อสันติวิธี

พิเชษฐ์ เปียร์กลิ่น¹

เหตุการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรุนแรงขึ้นทุกขณะหลาย ๆ องค์กรหลาย ๆ หน่วยงานระดมความคิดความปรารถนาดีรวมทั้งสรรพกำลังและสรรพาวุธลงมาในพื้นที่ในฝ่ายของรัฐบาล (อย่างเต็มกำลัง)

พระไพศาล วิสาโล ประธานคณะอนุกรรมการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ ได้กล่าวไว้ว่า สันติวิธีคือการลงมือกระทำเพื่อแก้ไขปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง มิใช่เพราะเหตุผลทางศีลธรรมเท่านั้นหากยังเป็นเพราะข้อเท็จจริงที่ว่าการใช้ความรุนแรงตอบได้มีแต่จะเพิ่มความรุนแรงให้มากขึ้นไม่ต่างจากการสาดน้ำมันเข้าไปในกองเพลิง วิธีที่ท่านเลือกคือการทำงานร่วมกับคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติและอีกหลายหน่วยงานที่มุ่งหมายให้สังคมไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสันติวิธีมากขึ้นอย่างน้อยก็ให้เห็นว่า สันติวิธีนั้นมีความหลากหลายกว่าที่เข้าใจกัน

ในวันที่ 14-16 พฤศจิกายน 2548 ที่ผ่านมภาพของกิจกรรมต่างๆ นำเสนอเป็นมหกรรม

สันติวิธีจึงจัดขึ้น ณ บริเวณโรงแรมซีเอส เมืองปัตตานี มีเนื้อหาหลากหลายในการนำเสนอ เพื่อนำไปสู่การร่วมมือกันอย่างเป็นเอกภาพ และมีพลังมากขึ้นในการนำสันติสุขกลับคืนมาสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กิจกรรมที่นำเสนอในมหกรรมสันติวิธีครั้งนี้ มีเนื้อหาแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วม การศึกษาเพื่อสันติภาพ การแก้ไขความขัดแย้งและการเยียวยา มีรูปแบบของการนำเสนอเป็นการประชุมปฏิบัติการ การอบรม การเสวนา ปาฐกถา และการอภิปราย ตลอดจนนิทรรศการ ภาพวาด ละคร ดนตรี และรายการทางวัฒนธรรมต่างๆ อีกมากมาย นิทรรศการศิลปกรรมและ กิจกรรมทางศิลปะของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จึงเป็นส่วนหนึ่งของการสะท้อนภาพของสังคมเพื่อความเข้าใจต่อเรื่องสันติวิธี และสันติภาพด้วยความเชื่อว่าศิลปะคือการสร้างสรรค์ที่เป็นสากลไม่มีพรมแดน สามารถแสดงออก และสื่อสารเชื่อมโยงถึงความรัก ความดี ความงาม และความจริง ในสภาวะการณ์ของสังคมให้เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ยิ่งขึ้น นักศึกษาบางคนได้สร้างผลงานโดยมีแนวเรื่องสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกของตน ต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน สะท้อนถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้ทำลายวิถีชีวิตอันสงบสุขของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเขาเชื่อว่าผลงานศิลปะอาจจะมีส่วนกระตุ้นให้ประชาชนทุกๆ ฝ่ายร่วมมือช่วยเหลือกัน เพื่อที่จะให้พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้กลับมาสงบสุขอีกครั้ง ดังภาพผลงานและภาพบรรยากาศของการร่วมงานกับกลุ่มศิลปินอิสระที่เดินทางมาจากเมืองหลวงสร้างผลงานศิลปะร่วมกัน

ผลงานของ นายศิริชัย พุ่มมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี งานจิตรกรรมชุดนี้นำเสนอวิถีชีวิตของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความแตกต่างด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ในรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยแนวประเพณี แสดงให้เห็นร่องรอยการกะเทาะที่เกิดขึ้นภายในงานจิตรกรรม ที่นับวันจะผุกร่อนไปตามกาลเวลา เป็นนัยเปรียบเสมือนสภาพเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้ทำลายวิถีชีวิตอันสงบสุขของประชาชนให้สูญสิ้นไป

ในการแสดงออกทางศิลปะแนวเรื่องเดียวกันนี้ นักศึกษาสาขาวิชาทัศนศิลป์ได้สร้างผลงานจิตรกรรมอีกหลายชิ้นด้วยกัน โดยสะท้อนแนวความคิดอันสื่อถึงความต้องการให้สันติสุขกลับคืนมาสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกครั้ง

ผลงานจิตรกรรมของนายสุภชัย ศรีขวัญแก้ว ชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตของอาชีพคนขายมาลัยดอกไม้สดซึ่งเป็นผู้หญิงที่นับถือศาสนาอิสลาม มานั่งขายมาลัยให้กับผู้คนที่ผ่านไปผ่านมา โดยเฉพาะผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งใช้มาลัยในพิธีกรรมทางศาสนาซึ่งตรงกันข้ามกับหลักความเชื่อทางศาสนาอิสลาม แต่ยังเห็นถึงการพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อที่จะให้สังคมนั้นอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ผลงานของนายเจ๊ะอับดุลเลาะ เจ๊ะสอเหาะ นำเสนอเรื่องราว วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนา การประกอบพิธีกรรม ที่มี

เอกลักษณ์เฉพาะที่ได้สัมผัสและปฏิบัติมาตั้งแต่เล็กจนโต สะท้อนให้สังคมเห็นถึงความงามและคุณค่า รวมถึงไปถึงความเชื่อต่างๆ ของวัฒนธรรมประเพณีชาวมลายูท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้

ผลงานจิตรกรรมของนายอัมราม ดอกานักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาทัศนศิลป์ เป็นอีกหนึ่งในจำนวนนักศึกษาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สะท้อนถึงความปรารถนาของชีวิตในการแสวงหาความสุข และความสันติในรูปแบบของสัญลักษณ์โดม และประตูเป็นอีกหนึ่งเสียงแห่งการเพียรหาความสงบ และสันติภาพ และยังมีผลงานของนักศึกษาร่วมแสดงอีกหลายชิ้นด้วยกัน

การเตรียมผลงานเพื่อจัดนิทรรศการของนักศึกษาคณาจารย์และกลุ่มศิลปิน

การเตรียมผลงานเพื่อจัดนิทรรศการของนักศึกษาคณาจารย์และกลุ่มศิลปินภายในบริเวณ
ห้องน้ำพราวโรงแรมซีเอส จังหวัดปัตตานี

ผู้ร่วมงานร่วมลงทะเบียนภายนอกห้องบรรยายและห้องนิทรรศการ

ภายในห้องนิทรรศการ ผู้สนใจเข้าร่วมชมภาพผลงาน

นักศึกษา คณาจารย์ และกลุ่มศิลปินได้ร่วมกันเดินทางไปวาดภาพนอกสถานที่ ณ มัสยิดกรือเซะ เพื่อบันทึกความงามของสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าในเชิงประวัติศาสตร์

นอกจากการร่วมกันวาดภาพนอกสถานที่ ณ มัสยิดกรือเซะ และบริเวณหมู่บ้านชาวประมงชุมชน รุสะมิแลแล้ว กลุ่มศิลปิน คณาจารย์ และนักศึกษาร่วมกันปฏิบัติการสร้างผลงานโดยผ่านมุมมองและความรู้สึกของตนเอง

กลุ่มศิลปินและนักศึกษาร่วมหารือแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันก่อนลงมือปฏิบัติการ

ปฏิบัติงานและติดตั้งภาพผลงานที่สำเร็จแสดงในห้องน้ำพราวโรงแรมซีเอสปัตตานี

บรรยากาศโดยรวมของงานมหกรรมสันติวิธี Festival on Non Violence

ภาพผลงานที่บรรดาศิลปิน คณาจารย์ และ นักศึกษาร่วมกันสร้างประกอบติดตั้งเป็นผลงานขนาดใหญ่ภายใต้กรอบแนวคิด **สันติภาพ** คือสิ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา **สันติภาพ** มีความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับความสงบเพราะความสงบให้ละกำลังแก่มนุษย์ที่จะก้าวออกมาจากสิ่งที่มีขีดจำกัด เพื่อเปิดประตูไปสู่ขอบฟ้าใหม่ของมุมมองที่กว้างไกล เมื่อ

จิตใจนั้นจดจ่อ และนิ่งสนิทแต่ละชีวิตก็สามารถที่จะเป็นอิสระจากอิทธิพลภายนอก **ความสงบ** คือธรรมชาติดั้งเดิมของมนุษย์ที่จะทำให้พบกับความรัก ความบริสุทธิ์ ความปิติสุข และปัญญา ซึ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่าของทุกคน ความสงบคือเมล็ดพันธุ์แห่งสันติภาพโลก